

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 5.1.2017
Sayı: 1017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye ekonomisinde yaşanan olumsuz gelişmeler, hızla daralan üretim, yatırım ve istihdam ile reel sektörde yaşanan iflaslar ve TL'nin, tarihinde görülmedik hızla yaşadığı değer kaybı da göz önünde bulundurulduğunda ekonomimizin hızla bir ekonomik krize sürüklenmekte olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye'yi ekonomik krize sürükleyen etkenlerin anlaşılması, bu sorunların derinleşmesine engel olunması ve atılması gereken adımlara ilişkin "krizle mücadele yol haritası" oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Levent Gök
Ankara Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye ekonomisi, AKP'nin 14 yıldır bilerek ve isteyerek yarattığı ekonomik düzenin çöküşüne işaret eden kritik bir ekonomik döneme girmiştir. Ekonomide de olağanüstü günler yaşayan Türkiye'de üretim daralmakta, gelirlerin büyüme hızı yavaşlamakta hatta eksi düzeylere gerilemekte, kapanan şirket sayısı artmakta, yeni açılan şirket sayısı azalmakta, işsizlik çift hanelerde, üretimdeki daralmaya rağmen cari açık ise artmaya devam etmektedir.

TL tarihinde görülmemiş bir hızla değer kaybetmektedir. 2016 yıl sonunda 3,52 olan dolar kuru 3 Ocak 2017 itibariyle 6 kuruş değer kaybıyla 3,58 düzeyine gelmiştir. 1 Ocak 2016'dan bugüne TL'deki değer kaybı yüzde 21,7'ye ulaşmış, bunun yüzde 19'u 3 Ekim 2016 tarihinden itibaren yaşanmıştır.

Türkiye ekonomisi 27 çeyrek sonra ilk defa küçülmüştür. 2016'nın üçüncü çeyreğinde gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) yüzde 1,8 daralmış, imalat sanayi yüzde 3,2 daralırken, tüketim yüzde 3,2, ihracat yüzde 7, yatırımlar ise yüzde 0,6 azalmıştır.

Sanayi üretim endeksinde 2016'nın ilk on ayı itibariyle gerçekleşen yüzde 1,6'lık artış, son 5 yılda kaydedilen en düşük artışa işaret etmektedir. Üstelik bu oran kriz yılları hariç, 1987 yılından itibaren en düşük düzeydeki artış oranıdır, bir başka deyişle sanayi üretim endeksi, kriz yılları hariç, son 29 yılın en kötü halindedir.

Bir yandan şirketler kapanırken bir yandan da yeni kurulan şirket sayısı azalmaktadır. TOBB verilerine göre Kasım ayında kapanan şirket sayısı, 2015 Kasım ayına göre yüzde 47,8 artmış, aynı dönemde kurulan şirket sayısı bir yılda sadece yüzde 1,28 artmıştır. Öte yandan protesto edilen senet ve karşılıksız çeklerdeki artış reel sektörde yaşanan sıkıntıyı ortaya koymaktadır. 2015 yılında Ocak-Kasım arası protesto edilen senet tutarı 8,8 milyar TL iken 2016'nın aynı döneminde 10,6 milyar dolara ulaşmış, 2015 yılında Ocak-Kasım arası karşılıksız çek tutarı 24,7 milyar TL iken 2016'nın aynı döneminde 25,4 milyar dolara çıkmıştır.

İşsizlik çift hanelerde ve artmaya devam etmektedir. TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Eylül ayında geçen senenin aynı ayına göre iş arayıp bulamayan vatandaşlarımızın sayısı 420 bin kişi artarak 3 milyon 523 bin kişi olmuş ve işsizlik yüzde 11,3'e ulaşmıştır. Öte yandan işsizlere ilave olarak, 2 milyon 320 bin vatandaşımız iş bulsa çalışabileceğini söylüyor ancak umudunu kaybetmiş olduğu için iş dahi aramıyor. Toplamda vatandaşlarımızdan 5 milyon 843 bini gerçek anlamda işsizler. Bu durum göz önüne alındığında gerçek işsizliğin yüzde 17,5 olduğu görülüyor.

Özetlenen bu gelişmeler, Türkiye’de derhal ekonominin ve ekonomide yaşanan sorunların gündemin merkezine alması gerektiğini göstermektedir. Aksi halde Türkiye ekonomisi için artık kayıp bir yıl olduğu anlaşılan 2016’ya ek olarak, 2017’nin ve hatta gelecek yılların da kaybedilmesi riski vardır. Bu nedenle, acilen Türkiye’yi ekonomik krize sürükleyen etkenlerin anlaşılması ve atılması gereken adımlara ilişkin bir yol haritası oluşturulması gerekmektedir.

